

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Факультет юридичний
Кафедра кримінального права та правосуддя

**МЕТОДОЛОГІЯ НОРМОТВОРЧОСТІ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ
(METHODOLOGY OF STANDARD-MAKING AND LAW ENFORCEMENT)**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 «Право»
Освітньо-професійна програма «Кримінальна юстиція
(Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри кримінального права
та правосуддя
Протокол № 2 від «30» вересня 2022 року

Чернігів 2022

Методологія нормотворчості та правозастосування (Methodology of standard-making and law enforcement). Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» освітньо-професійна програма «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»/ Укл.: Іваньков І.В. Чернігів: Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка». 2022. 23 с.

Укладач: Іваньков Ігор Володимирович, доцент кафедри кримінального права та правосуддя

Відповідальний за випуск: Сенченко Надія Миколаївна, доцент кафедри кримінального права та правосуддя, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: Селецький Олексій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НОРМОТВОРЧОСТІ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ»	5
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Методологія нормотворчості та правозастосування»	
1.2. Структура навчальної дисципліни «Методологія нормотворчості та правозастосування»	8
1.3. Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Методологія нормотворчості та правозастосування»	10
2. РОБОЧІ ПЛАНИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	12
3. ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРИ	18

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна **«Методологія нормотворчості і правозастосування»** є обов'язковою і вивчається студентами спеціальності «081 – «право» всіх форм навчання.

Введення даної дисципліни в навчальний процес є актуальним та необхідним, оскільки на сьогоднішній день практично всі юристи в тій чи іншій мірі беруть участь у підготовці проектів різних нормативно-правових актів, починаючи від законів держави і закінчуючи актами муніципальної та корпоративної нормотворчості. При цьому ефективне здійснення нормотворчої діяльності неможливе без системи теоретичних знань про нормотворчість і правозастосування, їх суб'єктів та результатів, а також про прийоми, методи нормотворчої техніки підготовки різних видів нормативно-правових актів.

Останнім часом у юридичній літературі різні вчені все частіше вказують на нагальну потребу розробки теорії нормотворчості і правозастосування. Якщо реалізація юридичних норм, досягнення зазначених у них цілей — це одна з найважливіших сторін життя права, то нормотворчість, встановлення юридичних норм за допомогою видання нормативно-правових актів — інша, не менш важлива сторона, що передуює реалізації юридичних норм.

Програма навчальної дисципліни **«Методологія нормотворчості і правозастосування»** складається з двох модулів:

1. Методологія нормотворчості.
2. Методологія правозастосування.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НОРМОТВОРЧОСТІ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ»

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Методологія нормотворчості та правозастосування»

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Практ.	Лаб.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Методологія нормотворчості						
1	Правове регулювання суспільних відносин як вид соціального регулювання.	10/12	2/2	2/2	–	6/8
2	Правова нормотворча діяльність (правова нормотворчість) як вид юридичної діяльності	14/12	2/2	2/–	–	10/10
3	Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права	10/10	2/–	2/2	–	6/8
4	Нормотворча юридична техніка	12/10	2/–	2/–	–	8/10
5	Експертиза нормативно-правових актів	10/10	2/2	2/–	–	6/8
6	Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу	12/12	2/–	2/2	–	8/10
Разом за змістовим модулем 1		68/66	12/6	12/6	–	44/54
Змістовний модуль 2 Методологія правозастосування						
7	Законодавчий процес	14/14	2/2	2/2	–	10/10
8	Підзаконна нормотворчість	8/10	2/–	–/	–	6/10
Разом за змістовим модулем 2		22/24	4/2/	2/2	–	16/20
Усього годин за дисципліну		90/90	16/8	14/8		60/74

1.2. Структура навчальної дисципліни «Методологія нормотворчості та правозастосування»

Змістовий модуль 1. Методологія нормотворчості

Тема 1. Правове регулювання суспільних відносин як вид соціального регулювання.

Поняття та необхідність соціального регулювання суспільних відносин. Види соціального регулювання суспільних відносин: ненормативне (індивідуальне) та нормативне регулювання.

Соціальні та технічні норми: їх поняття та співвідношення.

Класифікація соціальних норм: за способом встановлення та забезпечення соціальних норм; за змістом соціальних норм.

Співвідношення юридичних норм з іншими видами соціальних норм (нормами моралі, звичаями, релігійними нормами, корпоративними нормами).

Поняття та структура юридичної норми.

Поняття правового регулювання та його межі. Співвідношення поняття «правове регулювання суспільних відносин» з поняттям «нормотворча діяльність».

Тема 2. Правова нормотворча діяльність (правова нормотворчість) як вид юридичної діяльності

Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності.

Поняття нормотворчої діяльності (нормотворчості). Співвідношення понять «нормотворчість», «правотворчість» та «законотворчість». Відмінність нормотворчості від нормоутворення.

Суб'єкти нормотворчої діяльності. Нормотворча компетенція.

Результат нормотворчої діяльності. Форма (джерело) права як спосіб зовнішнього прояву юридичних норм. Види форм права.

Принципи нормотворчості: гуманізм, демократизм, гласність, законність, науковість, системність, техніко-юридична досконалість, професіоналізм.

Функції нормотворчої діяльності.

Систематизація законодавства: поняття, форми, види.

Нормотворчий процес. Стадії нормотворчого процесу.

Види нормотворчої діяльності: за юридичною силою нормативно-правових актів; за суб'єктами нормотворчості; за способом формування норм права.

Планування нормотворчої діяльності, його види.

Правове регулювання нормотворчої діяльності.

Тема 3. Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права

Поняття та ознаки нормативно-правових актів. Юридична сила нормативно-правових актів.

Види нормативно-правових актів. Закони та підзаконні нормативно-правові акти.

Види законодавчих актів за значенням і місцем у системі законодавства. Види підзаконних нормативно-правових актів за суб'єктами нормотворчості.

Чинність та дія нормативно-правових актів. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.

Система нормативно-правових актів: склад та ієрархія.

Тема 4. Нормотворча юридична техніка

Поняття та види юридичної техніки. Нормотворча техніка, її форми.

Мовна форма нормотворчої техніки. Офіційно-документальний стиль та його основні риси. Термінологія нормативно-правових актів.

Логічна форма нормотворчої техніки. Нормативна побудова. Співвідношення юридичної норми та статті нормативно-правового акта. Юридична конструкція. Галузева типізація.

Правові положення та їх види. Прийоми формулювання правових положень: прийоми визначення понять через перерахування та через рід і видову відмінність; прийом класифікації понять; прийом «підміни понять»; оціночні поняття; юридичні презумпції та фікції.

Прийоми встановлення зв'язків між правовими положеннями: прийоми посилення та відсилання; прийом повторення (відтворення) правових положень.

Правове регулювання вимог нормотворчої техніки.

Тема 5. Експертиза нормативно-правових актів

Поняття експертизи нормативно-правових актів, її види.

Правова експертиза нормативно-правових актів.

Особливості наукової правової експертизи проекту нормативно-правового акта.

Експертиза нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Гендерно-правова експертиза нормативно-правових актів.

Тема 6. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу

Поняття адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Організаційно-правові засади адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Пріоритетні сфери адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Порядок адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Змістовий модуль 2. Методологія правозастосування

Тема 7. Законодавчий процес

«Широке» та «вужьке» тлумачення поняття «законодавчий процес».

Підготовка законопроекту. Концепція законопроекту. Структура законодавчого акта.

Стадії законодавчого процесу: законодавча ініціатива, попередній розгляд законопроекту у парламентських комітетах, розгляд та прийняття законопроекту на пленарних засіданнях парламенту, підписання та оприлюднення (промульгація) закону. Право вето.

Види законодавчого процесу: конституційний процес, ординарний (звичайний) та субститутний законодавчий процес. Прийняття законів всеукраїнським референдумом.

Особливості прийняття окремих видів законодавчих актів: закон про Державний бюджет України, закони про ратифікацію (денонсацію) міжнародних договорів, закони про внесення змін, кодекси.

Правове регулювання законодавчої діяльності.

Тема 8. Підзаконна нормотворчість

Підзаконна нормотворчість Верховної Ради України.

Підзаконна нормотворчість Президента України. Інститут контрасигнації.

Нормотворчість Кабінету Міністрів України. Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України.

Нормативно-правові акти Верховної Ради АРК та Ради міністрів АРК.

Нормотворча діяльність міністерств та інших центральних органів виконавчої влади (відомча нормотворчість).

Нормотворча діяльність місцевих органів виконавчої влади.

Правила підготовки відомчих нормативно-правових актів, що підлягають державній реєстрації.

Державна реєстрація нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади.

1.3. Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Методологія нормотворчості та правозастосування»

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів національного університету «Чернігівська політехніка», погодженого вченою радою та затвердженого наказом ректора.

З дисципліни студент може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, і до 40% підсумкової оцінки – під час диференційованого заліку.

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів під час практичних занять. Після завершення першого змістового модуля проводиться контрольна робота у вигляді синхронного тесту в системі управління навчанням MOODLE. Бали, які набрані ЗВО за результатами практичних занять робіт, активності на лекціях та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю. Семестровий контроль у вигляді диференційованого заліку проводиться під час сесії з двома теоретичними питаннями (по 30 балів максимум за кожне). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Ті студенти, які не виконали всі обов'язкові види робіт та за результатами роботи в семестрі набрали менше 20 балів, мають пройти повторний курс вивчення дисципліни. Якщо відповідь повна і зміст відповіді студента повністю відповідає сутності поставленого запитання, можна отримати від 33 до 40 балів. В тому випадку, коли студент виконує всі завдання без грубих помилок, можна отримати від 24 до 32 балів. Якщо при виконанні завдань студент допускає грубі помилки, і всі запитання вирішені менш, ніж на половину, можна отримати від 17 до 24 балів. За невиконання хоча б одного завдання, не можна отримати більше 16 балів.

Складання диференційованого заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.

В випадку повторного складання диференційованого заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з двома теоретичними (по 30 балів максимум за кожне) питаннями. Питання до заліку знаходяться у пакеті документів на дисципліну.

У випадку, якщо студент протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані ІНДЗ або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів національного університету "Чернігівська політехніка"», погодженого вченою радою та затвердженого наказом ректора.».

Повторне складання диференційованого заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. <small>Ошибка! Источник ссылки не найден.</small>	0... 34
1 Активність та відповідальність на лекційних заняттях.	0... 12
2 Підготовленість до практичних занять.	0... 16
3 Самостійність і якість виконання ІНДЗ.	0... 4
4 Своєчасність і повнота виконання ІНДЗ.	0... 2
Змістовий модуль 2. <small>Ошибка! Источник ссылки не найден.</small>	0... 16
1 Активність та відповідальність на лекційних заняттях.	0... 4
2 Підготовленість до практичних занять.	0... 8
3 Самостійність і якість виконання ІНДЗ.	0... 2
4 Своєчасність і повнота виконання ІНДЗ.	0... 2
Оцінка за контрольну роботу	0... 10
Семестрова оцінка поточного контролю	0... 60

Теми практичних занять		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/з)
1	Правове регулювання суспільних відносин як вид соціального регулювання	2/2
2	Правова нормотворча діяльність (правова нормотворчість) як вид юридичної діяльності	2/-
3	Нормативно-правовий акт як основна форма (джерело) права	2/2
4	Нормотворча юридична техніка	2/-
5	Експертиза нормативно-правових актів	2/-
6	Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу	2/2
7	Законодавчий процес	2/2
Разом		14/8

2. РОБОЧІ ПЛАНИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ НОРМОТВОРЧОСТІ

ТЕМА 1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН І НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття та необхідність соціального регулювання суспільних відносин.
2. Види соціального регулювання суспільних відносин.
3. Види ненормативного (індивідуального) регулювання суспільних відносин.
4. Поняття та співвідношення соціальних і технічних норм. Специфіка техніко-юридичних норм.
5. Класифікація соціальних норм на види.
6. Єдність, відмінність і взаємодія юридичних норм та норм моралі.
7. Співвідношення юридичних норм зі звичаями: єдність, відмінність і взаємодія.
8. Єдність, відмінність і взаємодія юридичних норм та релігійних норм.
9. Співвідношення юридичних норм з корпоративними нормами: єдність, відмінність і взаємодія.
10. Поняття, ознаки та структура юридичної норми.
11. Поняття та види (рівні) правового регулювання суспільних відносин.
12. Межі правового регулювання суспільних відносин.

II. Завдання до практичного заняття:

1. З'ясувати, до яких помилок належать запропоновані словосполучення, та усунути їх:
 - постанова про провадження вилучення;
 - постанова обшуку;
 - постанова попереднього розгляду справи;
 - протокол огляду речдоказів;
 - акт знайдення і вилучення;
 - Чихачов учинив злочин з необережності та має неповнолітніх дітей;
 - копію прокурора направити прокурору Шевченківського р-ну м. Львова;
 - заяви, що їх зробили присутні при виїмці особи;
 - примусове хронічне лікування;
 - він особисто сам взяв ніж;

- виявив відсутність грошей 230 гривень.
2. **Надайте характеристику допущених помилок та виправте їх:**
 1. *Прийняти міри щодо недопущення цих фактів.*
 2. *Робота по виявленню таких осіб не наладжена.*
 3. *Зібрані дані про виконання даного доручення прошу повідомити без затримання за адресою м. Львів вул. Шевченко 15.*
 4. *По запрошенню слідчого запросили потерпілого Пелюха для проведення впізнання особи.*
 5. *Вину свою в скоєнні дорожньо-транспортної пригоди не визнає так як рахує, що у водія Ф. була можливість уникнути даного зіткнення шляхом об'їзду його автомобіля не приміняючи екстреного гальмування.*

ТЕМА 2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН І НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття та необхідність соціального регулювання суспільних відносин.
2. Правова нормотворча діяльність як вид юридичної діяльності.
3. Поняття нормотворчої діяльності (нормотворчості).
4. Співвідношення понять «нормотворчість», «правотворчість» та «законотворчість».
5. Суб'єкти нормотворчої діяльності.
6. Результат нормотворчої діяльності.
7. Форма (джерело) права як спосіб зовнішнього прояву юридичних норм.
8. Функції нормотворчої діяльності.
9. Поняття систематизації законодавства.
10. Форми систематизації законодавства.
11. Види систематизації законодавства.
12. Нормотворчий процес.
13. Стадії нормотворчого процесу.
14. Види нормотворчої діяльності за юридичною силою нормативно-правових актів.
15. Види нормотворчої діяльності за суб'єктами нормотворчості.
16. Види нормотворчої діяльності за способом формування норм права.
17. Види планування нормотворчої діяльності.
18. Правове регулювання нормотворчої діяльності.

II. Завдання до практичного заняття:

1. Усуньте правові помилки:

- постанова про провадження вилучення,
- постанова обшуку,
- постанова попереднього розгляду справи,
- протокол огляду речдоказів,
- акт знайдення і вилучення, протокол освідчення.

Чому їх відносять до правових помилок?

Обґрунтуйте свою точку зору.

2. Ліквідуйте плеоназми й тавтологію у запропонованих реченнях:

- a) *Кухаренко вкусив його зубами за руку.*
- b) *Був встановлений факт встановлення провини Шахматенка.*
- c) *Зібрати характеризуючі дані про С.:*
- d) *характеристику з місця проживання, у якій слід охарактеризувати..*
- e) *Петряєв ударив долонею руки потерпілого Кононова..*
- f) *Водій автомобіля скоїв наїзд..., в результаті чого пасажир Петров отримав тяжкі тілесні ушкодження, в результаті яких останній помер.*
- g) *У період часуз 12.09.2022 по 28.09.2022.*

- h) Потерпіла була доставлена до лікарні з проломленим черепом на голові.

ТЕМА 3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ ЯК ОСНОВНА ФОРМА (ДЖЕРЕЛО) ПРАВА

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття та необхідність соціального регулювання суспільних відносин.
2. Види соціального регулювання суспільних відносин.
3. Види ненормативного (індивідуального) регулювання суспільних відносин.
4. Поняття та співвідношення соціальних і технічних норм. Специфіка техніко-юридичних норм.
5. Класифікація соціальних норм на види.
6. Єдність, відмінність і взаємодія юридичних норм та норм моралі.
7. Співвідношення юридичних норм зі звичаями: єдність, відмінність і взаємодія.
8. Єдність, відмінність і взаємодія юридичних норм та релігійних норм.
9. Співвідношення юридичних норм з корпоративними нормами: єдність, відмінність і взаємодія.
10. Поняття, ознаки та структура юридичної норми.
11. Поняття та види (рівні) правового регулювання суспільних відносин.
12. Межі правового регулювання суспільних відносин.

II. Завдання до практичного заняття:

1. **Продовжить думку:**
 - a. Інструкції видаються
 - b. Текст наказу складається з ... частин.
 - c. Правила поділяють на: . .
 - d. Статут має такі структурні розділи: . .
 - e. Положення складаються з таких розділів: . .
2. **Виправте помилки в поданому документі:**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ

Міністерство освіти
Ректорам вищих навчальних
України закладів України
02022, м. Київ

ВКАЗІВКА

Незважаючи на вказівку міністерства від 23.05.10 № 34 мають місце непоодинокі випадки надходження до міністерства документів з висловами, запозиченими з російської мови, порушенням елементарних правил орфографії і пунктуації.

З метою вжиття додаткових організаційних заходів з вивчення української мови
ВИМАГАЮ:

1. Розробити програму курсів з вивчення української мови.
2. Лекції, семінари, практичні заняття тощо здійснювати виключно українською мовою.
3. Видання літератури здійснювати виключно державною мовою.
4. Ведення діловодства у навчальних закладах здійснювати лише українською мовою.
Заступник міністра (підпис) Кучер М.А.
3. **Вказати, які правозастосовні помилки наявні в поданому документі та**

ТАЇРОВСЬКИЙ РВ ПМУГУМВС УКРАЇНИ В
РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

« » 2011 року м. РІВНЕ №

Про створення слідчо - оперативної групи по розкриттю злочину по кримінальній справі № 088888881

В провадженні СВ Таїровського РВ ПМУ ГУМВС України в Рівненській області знаходиться кримінальна справа №54388, яка порушена 20.11.2009 року за фактом таємного викрадення майна гр. Лози І.О., поєднане з проникненням у сховище, за ознаками злочину, передбаченого ст.185 ч.3 КК України.

Враховуючи, що на даний момент злочин залишився не розкритим, з метою проведення всебічного, повного та об'єктивного розслідування даної справи,

Вимагаю :

Створити слідчо-оперативну групу в складі.

- ст. групи- слідчого СВ Таїровського РВ ПМУ л-нта міліції Горобець Д.Д.;

-о/у ВКР Ленінського РВ ПМУ л-нта міліції Романенко В.В. ;

- дільничний інспектор ДІМ Таїровського РВ ПМУ л-нта міліції Козак І.В

Контроль за виконанням розпорядження покладаю на першого заступника начальника Таїровського РВ ПМУ УМВС України в Рівненській області майора міліції Гончарова О.В.

Про проведену роботу та її результати доповідати мені особисто.

Начальник Таїровського РВ ПМУ

ГУМВС України в Рівненській області

підполковник міліції

В.Л. Хомич

4. Прочитайте заяву про прийняття на роботу. Відредагуйте текст, допишіть відсутні відомості

Ректору
міжрегіонального
Власенкові В.І.

Київського
інституту

Заява

Прошу прийняти мене на посаду доцента кафедри загальноправових дисциплін з 1 вересня 2010 року.

Додаток:

1. Трудова книжка.

2. Особовий листок з обліку кадрів (4 стор., 1 прим.).

3. Дві фотокартки.

(підпис)

5. Проаналізуйте поданий текст автобіографії, вкажіть на помилки тексту, аргументуйте свої висновки, виправте помилки. Надайте правильний варіант документа

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, Лозовський Дмитрій Андрійович, народився 19 вересня 1989 року у Києві. Українець, громадянин України. У 1994 році пішов у перший клас середньої школи № 188 м. Києва, яку закінчив у 2005 році з оцінками "н'ять" і "чотири" в атестаті. З вересня 2007 року працював в акціонерному об'єднанні "Космос" на посаді експедитора, а потім пішов у армію. Тепер працюю майстром на заводі. Ні я, ні мої рідні під слідством чи засудженими не були. Батько та мати весь час працювали на заводі "Більшовик".

Є сестра; вони вчиться в тій же школі у 8 класі.
Домашня адреса: м. Київ, Урицького, 17/7, тел. 574-05-15.

7.10.11 р.

Підпис

6. Надайте правильний варіант текст власної автобіографії.

ТЕМА 4. НОРМОТВОРЧА ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття та зміст юридичної техніки.
2. Поняття та зміст правотворчої техніки.
3. Поняття та зміст техніки правозастосування.
4. Поняття та зміст нормотворчої техніки.
5. Поняття та зміст законодавчої техніки.
6. Поняття та зміст техніки вироблення підзаконних нормативно- правових актів.
7. Поняття та зміст структури нормотворчої техніки.
8. Поняття та зміст офіційно-документального стилю вироблення нормативно- правових актів.
9. Поняття та зміст логічної форми нормотворчої техніки.
10. Поняття та зміст правових положень.
11. Прийоми формулювання правових положень.

II. Завдання до практичного заняття:

1. Відредагуйте запропонований текст:

Прислідуючи корисні мотиви проник на балкон квартири сім'ї Золотових, розташованої на першому поверсі будинку за адресом вул. Космічна, 37, кв. 16 м. Христинівка де з більшової віршовки викрав речі які належать сім'ї Золотових на правах особистої власності на загальну суму 1200 рн. В послідуючому було встановлено що крадіжку майна здійснив Тарасевич В.Б.. який до цього сім'ї Золотових відомий не був. Також хочу пояснити що зв'язку з тим що речі нам повернуті ми не яких претензій до тарасевич не має.

2. Запропонуйте визначення наступних адміністративно-правових документів:

- a) *постанова у справі про адміністративне правопорушення,*
- b) *постанова про накладення адміністративних стягнень, постанова про винесення попередження, постанова про накладення штрафу, постанова про конфіскацію предмета, протокол про адміністративне правопорушення, протокол особистого огляду та огляду речей, протокол вилучення речей і документів, протокол огляду особи на стан сп'яніння.*

3. Заповніть бланк документа

Протокол N _____

(серія)

Про адміністративне правопорушення
за ч.ст.КУпАП

"_ " _____ 20__ р.

(найменування населеного пункту)

Я, _____
1. (посада, найменування органу внутрішніх справ, звання, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол)

склав цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____

2. Дата та місце народження _____

3. Громадянство _____
4. Місце роботи і посада _____
5. Місячний зарібок _____

6. На утриманні осіб _____
7. Місце _____ проживання

8. Чи піддавався(лася) протягом року адміністративному стягненню _____
дата, яким органом, за що, вид стягнення)

1. Особа правопорушника засвідчується

(вказати документ, коли і ким виданий, серія, номер)

(дата, час, місце вчинення і суть адміністративного правопорушення)

Вчинив(ла) правопорушення, передбачене ч.ст.

КУпАП України

Свідки правопорушення

2. _____ адреса підпис

2., адреса підпис

Потерпілі

1., адреса підпис

2., адреса підпис

Правопорушенням заподіяна матеріальна шкода (сума в гривнях)

Гр. роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені ст. 268 КУпАП, і повідомлено, що розгляд адміністративної справи відбудеться " "

20__ р.

Підпис особи, яка притягується до адміністративної відповідальності

У присутності понятих:

1., адреса підпис

2., адреса підпис проведено особистий огляд та огляд речей, передбачений ст. 264 КУпАП, що були в, та

(прізвище та ініціали особи, яка притягується до адміністративної відповідальності)

згідно зі ст. 265 КУпАП виявлені та вилучені для тимчасового зберігання

вказати перелік речей, цінностей, документів, що є знаряддям або безпосереднім об'єктом правопорушення, їх індивідуальні ознаки, а за потреби - місця та обставини виявлення)

Підписи понятих 1.

2.

Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності

Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності

(у разі відмови особи, яка притягається до адмінвідповідальності, від пояснення або підписання протоколу про це робиться запис посадовою особою, яка склала протокол)

Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності

Від пояснення та підписання протоколу відмовився у присутності свідків:

Підписи свідків 1.

2.

Заяви, клопотання

Рішення керівництва органу внутрішніх справ за заявою, клопотанням

До протоколу додається

Підпис посадової особи, яка склала протокол

ТЕМА 5. ЕКСПЕРТИЗА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття правової експертизи нормативно-правових актів.
2. Порядок проведення правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
3. Стадії проведення правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
4. Концептуальна оцінка проекту нормативно-правового акта.
5. Системно-юридична оцінка проекту нормативно-правового акту.
6. Поняття юридико-технічної оцінки.
7. Мета здійснення юридико-технічної оцінки проекту нормативно-правового акта.
8. Предмет правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
9. Особливості наукової правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
10. Зміст предмета наукової правової експертизи проекту нормативно-правового акта
11. Завдання наукової правової експертизи проекту нормативно-правового акта.
12. Поняття і зміст експертизи нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
13. Поняття і зміст гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів.
14. Мета гендерно-правової експертизи нормативно-правових актів.

II. Завдання до практичного заняття:

1. Зробіть класифікацію кримінально-процесуальних документів за вашими критеріями. Порівняйте із класифікаціями, запропонованими вченими.

2. Запропонуйте визначення наступних кримінально-процесуальних документів:

- протокол обшуку,
- протокол вилучення,
- обвинувальний висновок,
- постанова про призначення експертизи,
- доручення слідчого.

3. Вкажіть на недоліки постанови.

Чи всі реквізити наявні у постанові?

З чим пов'язані мовностилістичні помилки?

ПОСТАНОВА

про призначення одорологічної експертизи

м.Рівне 26.04.2022 р.

В.о.слідчого СВ Рівненського МВ УМВС України в Рівненській області лейтенант міліції Сало Т.В. , розглянувши матеріали кримінальної справи №005/08777,-

ВСТАНОВИВ:

В ніч з 4.03.2022 року на 5.03.2022 року невідома особа з робочого приміщення ПП „Гарантія полюс”, що по вул..Коростинівській, 4 в м.Рівно здійснила крадіжку чужого майна, а саме

автомобіля ВАЗ-21102 д.н. 887-32 ВВ, що належить гр.-ну Кавбасі П.П., чим завдала останньому матеріального збитку на суму 140000 грн.

В ході проведення ОМП від 19.04.2007 року, в кабіні автомобіля ВАЗ- 21102 д.н. 887-32 ВВ, що знаходився на подвір'ї будинку № 5 в с.Щасливе Коростишівського р-ну рівненської області, на задньому сидінні автомобіля було виявлено та вилучено для відібрання запахового сліду чоловічий кашкет, котрого було запаковано в поліетиленовий пакет.

Приймаючи до уваги, що для дослідження даного кашкету необхідні спеціальні знання в галузі криміналістики, керуючись ст.ст. 75, 76, 196 КПК України,-

ПОСТАНОВИ В :

1. Призначити по кримінальній справі №005/08777 одорологічну експертизу, виконання якої доручити НДЕКЦ УМВС України в Рівненській області.
2. На вирішення експертам поставити наступне запитання:
- чи придатні для ідентифікації запахові сліди вилучені з вищевказаного кашкету?
3. В розпорядження експертам направити копію даної постанови та чоловічий кашкет, вилучений під час ОМП від 19.04.2022 р.

В.о.слідчого СВ Рівненського МВ УМВС

України в Рівненській області

лейтенант міліції

Т.В.Сало

4. Чи правильно оформлений реквізит «затвердження» в обвинувальних висновках? Запропонуйте правильний варіант

- а) „ ЗАТВЕРДЖУЮ „
Прокурор Калинівського району
Житомирської області старший радник юстиції
К.Р.Півень
„_” _____ 2022 р.
- б) “ЗАТВЕРДЖУЮ”:
прокурор Ржищівського району
Одеської області
молодший радник юстиції
Н.В.Кочубей
„_” _____ 2022 р.
- в) «ЗАТВЕРДЖУЮ»
заступник прокурора Сумської області
старший радник юстиції
О.В.Іванцов
„_” _____ 2022 р.

5.Вказати, які правозастосовні помилки наявні в запропонованому документі:

ПОСТАНОВА

про провадження виїмки

м. Черкаській 18 жовтня 2009 року

Начальник відділення СУ УМВС України в Черкаській області майор міліції Шарков Є.С., розглянувши матеріали кримінальної справи №16-5726, - **ВСТАНОВИВ:**

09 липня 2022 року в приміщенні бару “Абсолют” в м.Бердянськ та біля приміщення вказаного бару, Подибов М.Ю., Чернівіцький М.В., Мазько Є.В. вчинили грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось особливою зухвалістю, тобто хуліганство, застосувавши фізичне насильство до відвідувачів бару Зубко С.Ю., Барінова О.О., Караван С.В., Деонова О.О. та Донцова С.В.

За даним фактом 09.07.2022р. СВ М-кого РВ УМВС України в Черкаській області порушено кримінальну справу №18-4426 відносно Подибов М.Ю., Чернівіцький М.В., Мазько Є.В. за ознаками злочину, передбаченого ч.2 ст.296 КК України.

Згідно матеріалів дійсної кримінальної справи потерпілий Зубко С.Ю. проходив стаціонарне лікування в Кіровоградській обласній психіатричній лікарні:

1. З 21.04.2004 року по 13.05. 2004 року знаходився на стаціонарному лікуванні в КОПЛ. Історія хвороби №1184/97. Діагноз: Неврозоподібний енурез.

2. З 11.03.2006 року по 06.05.2007 року знаходився на стаціонарному лікуванні в дитячому відділенні КОПЛ. Історія хвороби №1178/98. Діагноз: Первинний неврозоподібний енурез у примітивної особи.

3. З 24.02.2011 року по 01.04.2011 року знаходився на обстеженні в КОПЛ. Історія хвороби №88211/103. Діагноз: Змішані специфічні розлади психологічного розвитку.

Приймаючи до уваги, що медичні документи потерпілого Зубко С.Ю. мають значення для справи, та знаходяться в Кіровоградській обласній психіатричній лікарні, керуючись ст.178 КПК України, -

ПОСТАНОВИВ:

1. Провести виїмку в Кіровоградській обласній психіатричній лікарні історій хвороб стаціонарного хворого Зубко Сергія Юрійовича, 1976 р.н.

2. Проведення виїмки доручити слідчому СУ УМВС України в Черкаській області лейтенанту міліції Євстафову Б.С.

Начальник відділення розслідування загальнокримінальних злочинів

СУ УМВС України в Черкаській області
майор міліції
Є.С.Житомирський

Постанова мені оголошена “ ” 2022 року

(підпис особи, у якій проводиться виїмка, або представника)

ТЕМА 6. АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
2. Організаційно-правові засади адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
3. Мета адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
4. Перелік актів законодавства України та асquis Європейського Союзу в пріоритетних сферах адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
5. Джерела асquis communautaire.
6. Пріоритетні сфери адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
7. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 11 червня 1998 року № 615.
8. Мета координації діяльності органів державної влади з питань адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
9. Національна рада з питань адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
10. Основні завдання Координаційної ради з питань адаптації законодавства України до

законодавства Європейського Союзу.

11. Особливості розгляду законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів, що належать за предметом правового регулювання до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу
12. Взаємодія та координація органів державної влади та недержавних інституцій під час виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
13. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції.
14. Основні завдання Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції.
15. Пріоритетні сфери адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
16. Порядок адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

II. Завдання до практичного заняття:

1. Розв'язати ситуаційне завдання:

У процесі роботи над проектами правових актів, які в подальшому були прийняті, використані такі конструкції: «ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення» (ч. 1 ст. 61 Конституції України); «особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду» (ч. 1 ст. 62 Конституції України); «незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності» (ч. 2 ст. 68 Конституції України); «вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя» (ч. 2 ст. 60 Сімейного кодексу України); «усиновлення визнається недійсним за рішенням суду, якщо усиновлювач не бажав настання прав та обов'язків, які виникають у результаті усиновлення» (ч. 2 ст. 236 Сімейного кодексу України).

Вказати, які техніко-юридичні прийоми формування правових норм використані у вказаних конструкціях?

Обґрунтувати свою відповідь.

2. Розв'язати ситуаційне завдання:

Для державної реєстрації до Міністерства юстиції України були подані накази деяких міністерств, що містили такі конструкції: «забезпечити безпечний розвиток», «цільове призначення витрат», «невикористані резерви», «слідчі органи розслідують», «відшкодування шкоди», «неповнолітня особа особисто несе відповідальність», «на підставі безпідставного затримання», «суперечить інтересам самого підопічного».

Визначити плеоназми й тавтологію у запропонованих словосполученнях.

Які лінгвістичні засоби формування нормативноправового акта?

3. Розв'язати ситуаційне завдання:

Під час розгляду проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку скринінгу донорської крові та її компонентів на гемотрансмісивні інфекції» було прийнято рішення про його відхилення та повернення розробнику для доопрацювання.

Підставою для відхилення названо його невідповідність вимогам структури, обов'язковим елементом якої має бути норма, що містить терміни, які використовуються в цьому акті.

Надайте юридичний аналіз ситуації.

Які елементи структури проектів правових актів враховуються під час його формування?

4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Для державної реєстрації наказу Міністра фінансів до Міністерства юстиції були подані його назва, дата прийняття і номер акта.

Міністерство юстиції відмовило в реєстрації цього документа, посилаючись на неповноту поданої інформації.

Надайте юридичний аналіз ситуації.

Які вимоги до структури правового акту закріплені в законодавстві ?

Чи правомірні дії Міністерства юстиції?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ . МЕТОДОЛОГІЯ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

ТЕМА 7. ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС

I. Питання до практичного заняття:

1. Поняття та ознаки нормативно-правових актів.
2. Підготовка законопроекту.
3. Структура законодавчого акта.
4. Основні етапи підготовки законопроекту є.
5. Концепція законопроекту
6. Стадії законодавчого процесу.
7. Право вето.
8. Види законодавчого процесу.
9. Конституційний процес
10. Ординарний (звичайний) законодавчий процес
11. Субститутний законодавчий процес.
12. Прийняття законів всеукраїнським референдумом.
13. Правове регулювання законодавчої діяльності.

II. Завдання до практичного заняття:

1. Розв'язати ситуаційне завдання:

1. Проаналізувати правозастосовний акт стосовно його аргументованості та правильності використання мовних засобів.

Запропонувати варіанти покращення мовного оформлення цього правозастосовного акта.

ПОСТАНОВА ІМ'ЯМ УКРАЇНИ

27 серпня 2022 року Ямпільський райсуд Суддя- Петренко П.П. Сумської області розглянувши матеріали, які надійшли від ЛВ на ст. Х.-Михайлівський, про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1 року народження, 47 проживаючу в АДРЕСА_1, не працюючу, раніше до адміністративної відповідальності не притягувалася.
за ст. 160 ч.1 КпАП України, суд,

– ВСТАНОВИВ:

1.08.2022 року гр-ка ОСОБА_1 о 6-00 г. торгувала з рук мінеральною водою в неустановленому місці в електропотязі № 6541 «Конотоп-Зернове» на пероні ст.Х.-Михайлівський, чим порушила ст. 160 ч.1 КпАП України.

Правопорушниця у судове засідання не з'явилася , але надала до суду письмову заяву, в якій просить врахувати її поганий майновий стан і розглядати справу в її відсутність.

На підставі викладеного, та керуючись ст. ст. 279,280,283,285,287, 160 ч.1 КУпАП,

– ПОСТАНОВИВ:

Притягти гр-ку ОСОБА_1 по ст. 160 ч.1 КпАП України до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу в сумі 170 грив. з конфіскацією 1 пляшки мінеральної води «Миргородська» 0,5 л.

Постанова може бути оскаржена протягом 10 днів з дня її винесення.

Постанова набула законної сили та підлягає виконанню: 8.09.22 року.

Термін пред'явлення до виконання до 27.11.22 р.

Вказати, які техніко-юридичні прийоми формування правових норм використані у вказаних конструкціях?

Обґрунтувати свою відповідь.

2. Письмово навести по два приклади повних і неповних правових дефініцій.

3. Письмово обґрунтувати, що собою являє оціночне поняття та навести три приклади.

4. Проаналізувати конкретний нормативно-правовий акт за власним вибором на предмет його термінології.

Визначити в ньому загальноповживані, спеціальні неюридичні і спеціальні юридичні терміни; однозначні терміни і такі, які потребують тлумачення; оціночні поняття.

Вказати, які дефініції понять наведено в конкретному нормативно-правовому акті.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення: 17.02.2020).
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 25.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 17.02.2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI 05. Дата оновлення: 31.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/ed20141031/find?text=%ED%E5%EF%EE%E2%ED%EE%EB%B3%F2%ED%FF+%EE%F1%EE%E1%E0+-#n402> (дата звернення: 17.02.2020).
4. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 17.02.2020).
5. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. Дата оновлення: 02.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 17.02.2020).
6. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. Дата оновлення: 25.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#n1032> (дата звернення: 17.02.2020).
7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № N 3477-IV. Дата оновлення: 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 29.09.2022).
8. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8.09.2005 р. № 2866-IV. Дата оновлення: 07.01.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 29.09.2022).
9. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення: 29.09.2022).
10. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР (з наступними змінами). Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.09.2022).
11. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII (з наступними змінами). Дата оновлення: 13.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19/sp:max50:nav7:font2#Text> (дата звернення: 29.09.2022).
12. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503/97. Дата оновлення: 23.11.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

13. Про затвердження Положення про порядок роботи з законопроектами та іншими документами, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України: Указ Президента України від 30.04.1995 р. № 270/95. Дата оновлення: 01.05.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/95#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

14. Деякі питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 р. № 1365. Дата оновлення: 07.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1365-2004-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

15. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо наближення законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС): Постанова Кабінету Міністрів України від від 24 лютого 2016 р. № 160. Дата оновлення: 19.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-2016-%D0%BF/conv#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

16. Положення про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 759. Дата оновлення: 21.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/759-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

17. Питання проведення гендерно-правової експертизи: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

18. Про вдосконалення організації роботи з приведення національного законодавства відповідність з європейськими нормами і стандартами: Постанова Кабінету Міністрів України. 07.03. 2006 р. N 256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2006-%D0%BF/sp:max50:nav7:font2#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

19. Методичні рекомендації щодо проведення правової експертизи проектів нормативно-правових актів: Схвалено постановою колегії Міністерства юстиції України від 21 листопада 2000 р. N 41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va041323-00#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

20. Методичні рекомендації щодо здійснення експертизи нормативно-правових актів (їх проектів) на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: Міністерство юстиції України, Урядовий уповноважений у справах Європейського Суду з прав людини від 15.08.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

21. Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини: Наказ Міністерства юстиції України від 20.08.2008 N 1219/7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08/sp:max50:nav7:font2/conv#Text> (дата звернення: 29.09.2022).

22. Положення про порядок роботи з документами у Верховній Раді України: Розпорядження Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах № 19

Базова

1. Бержерон Р. К. Опис посадових обов'язків у галузі законопроектування в Канаді / К. р. Робер К. Бержерон; Канадське агентство міжнародного розвитку, Міністерство юстиції Канади, Міністерство юстиції України. Київ , 1999. 48 с.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. Київ : ТОВ Видавництво «Юридична думка», 2007. 992 с.
3. Дзейко Ж. О. Законодавча техніка в Україні: історико- теоретичне дослідження: Монографія. Київ: Видавничо- поліграфічний центр «Київський університет», 2007. 360 с.
4. ДСТУ 2732-2004. Державний стандарт України. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. Вид.оф. (Чинний від 01.07.2005). Київ : Держстандарт України, 2005. 24 с.
5. ДСТУ 3582-1997. Державний стандарт України. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові. Загальні вимоги та правила. Вид.оф. (Чинний від 01.07.98). Київ : Держстандарт України, 1998. 24с.
6. ДСТУ 4163-2003. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. Вид.оф. (Чинний від 01.09.2003). Київ : Держспоживстандарт, 2003. 21 с.
7. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, В. Д. Ткаченко, Л. Л. Богачова та ін.; За ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2002. 432 с.
8. Збірник тез лекцій з нормопроєктування. Київ : Мінюст України. Центр правов. реформи і законопр. робіт, 2005. 159 с.
9. Ковальський В. С., Козінцев І. П. Правотворчість: теоретичні та логічні засади. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 192 с.
10. Кодифікація законодавства України: теорія, методологія, техніка / Ю. С. Шемшученко, О. І. Ющик, Л. М. Горбунова, М. О. Теплюк, Л. В. Гульченко, В. І. Риндюк; За заг. ред. О. І. Ющика. Київ : Парламентське вид-во, 2007. 208 с.
11. Красницька А.В. Юридичні документи: техніка складання, оформлення та редагування : посібник 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ : Парламентське вид-во, 2006. С.295.
12. Нашиц А. Правотворчество: теория и законодательная техника / Пер. с румын. И. Фодор. Москва : Прогресс, 1974. 256 с.
13. Нормотворча діяльність: Збірник нормативно-правових актів та методичних рекомендацій. Київ : Видавничий «Дім Ін Юре», 2001. 288 с.
14. Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (методичні рекомендації). Програма сприяння парламенту України; Апарат Верховної Ради України. Вид. 3-тє, вип. і доп. Київ , 2007. URL: http://static.rada.gov.ua/site/bills/info/zak_rules.pdf(дата звернення: 29.09.2022).

15. Правове регулювання законодавчого процесу: досвід країн ЄС та пропозиції для України. *Часопис „Парламент” / Лабораторія законодавчих ініціатив*. 2011. № 1. 48 с.
16. Проценко Г. П. Правнича лінгвістика : навч. посіб.; за заг. ред. С.М. Гусарова. Київ : А.В.Паливода, 2010. 312 с.
17. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посібник. Вид. 9-е, зі змінами. Львів : Край, 2007. 192 с.
18. Рогач О. Я., Бисага Ю. М. Кодифікаційні акти в системі законодавства України. Ужгород : Ліра, 2005. 124 с.
19. Розробка законопроектів для демократичних соціальних змін / Е. Сейдман, Р.Б. Сейдман, Н. Абеєсекере; за заг. ред. М. Мельника. Пер. з англ. Київ : Сфера, 2006. 448 с.
20. Скакун О. Ф. Теория государства и права: Учебник. Харьков : Консум; Ун-т внутр. дел, 2000. 704 с.
21. Справочник по нормотворческой технике / Пер. с нем. 2-е изд., перераб. Москва : БЕК, 2002. 296 с.
22. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
23. Теорія держави і права: Навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; За заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 368 с.
24. Федоренко Г. О. Теорія держави і права: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2006. 232 с.
25. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 1998.
26. Ющик О. І. Галузі та інститути правової системи (міфи і реальність). Київ: Оріяни, 2002. 112 с.
27. Ющик О. І. Теоретичні основи законодавчого процесу: Монографія. Київ : Парламентське вид-во, 2004. 519 с.

Допоміжна

1. Gale W. Legislative drafting : a new approach : a comparative study of methods in France, Germany, Sweden and The United Kingdom / W. Dale. L. : Butterworths, 1977. 341 p.
2. Fortunato G. Manuale di tecnica normativa / G. Fortunato. Bergamo : CEL, 1994. XI, 145 p.
3. Lasserre-Kieson V. La technique legislative : etudes sur les codes civils francais et allemand / V. Lasserre-Kieson. Paris : Librairie Generale de Droit et de Jurisprudence, 2002. XII, 519 p.
4. Lasvignes S. Guide pour l'elaboration des textes legislatifs et reglementaires / S. Lasvignes. Paris : La Documentation Francaise, 2007. 549 p.
5. Lorello L. Funzione legislativa e comitato per la legislazione / L. Lorello. Torino : G. Giappichelli, 2003. 329 p.
6. Pegoraro L. Linguaggio e certezza Della legge : nella giurisprudenza della corte costituzionale / L. Pegoraro. Milano : Giuffre, 1988. 66 p.

7. Pizzorruoso A. Law in the making : a comparative survey / A. Pizzorruoso. Berlin [etc.] : Springer, cop. 1988. XXII, 392 p.
8. Богачова О. В. Теоретико – правові засади та практика законотворення: дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук: 12.00.01 / Київ : 2013, 510 с.
9. Гульченко Л. В. Чинність як передумова дії закону. *Правова держава. Випуск 15*. Київ: Інститут держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2004. С. 512—519.
10. Дідич Т. О. Правова експертиза проектів нормативно- правових актів як необхідна складова нормопроекування: ознаки, методи, функції та завдання. *Часопис Київського університету права*. 2003. № 3. С. 14-17.
11. Кравченко С.П. Мова як фактор правоутворення та законотворення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. - теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Одеса, 2000. 201 с.
12. Лисенков С.Л. Умови забезпечення якості змісту нормативно-правових актів. *Законодавство України : науково-практичні коментарі*. 2002. № 6. С. 3-6.
13. Олійник А.С. Організаційно-правові питання забезпечення законодавчої діяльності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 - конституційне право / Київський національний економічний університет. Київ, 1998. 207 с.
14. Тарасюк В.М. Наукові засади законотворчого процесу в Україні. *Правова держава : щорічник наукових праць*. Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1997. С. 251-253.
15. Шемшученко Ю.С. Теоретичні засади концепції розвитку законодавства України. *Концепція розвитку законодавства України : матеріали науково-практичної конференції (травень 1996 р.)*. Київ : Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996. С. 40-42.
16. Шутак І.Д. Правовий моніторинг нормотворення, реалізації та тлумачення норм права в контексті принципу верховенства права. *Альманах права. Правовий моніторинг і правова експертиза: питання теорії та практики. Вип. 10*. Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2019. С. 87-94.
17. Уляновська О. Правові фікції і правові презумпції: єдність та відмінність. *Право України*. 2005. № 6. С. 101—103.
18. Ющик О. І. Законодавчі акти в системі законодавства України. *Парламентська реформа: теорія та практика: Зб. наук. пр.* Київ : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2001. Вип. 6. С. 151—161.
19. Ющик О. І. Указ — ще не указ: Про конституційність, чинність, дію, зупинення та інше указу Президента України від 2 квітня 2007 року. *Голос України*. 24 квітня 2007 року. № 72 (4072). С. 3.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Вся база «Законодавство України» 184924 документи. Інтернет-ресурс. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень — <http://www.reyestr.court.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України — <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України — <http://www.minjust.gov.ua>

